

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiaē, 1697

Cap. LXXVII. De Inhibitione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

ff. qui satisfac. cog. l. 1. §. 2. ff. quod cuiusque Univers. l. 17. ff. de manumiss. testam. §. 2. Inst. de satisf. tut. Sigismund. Scaccia de iudic. cap. 9. n. 186. lib. 2. Cavale. decad. 39. n. 43. Reusner. decad. 4. num. 25. lib. 3. Azeved. consil. 11. n. 22. lib. 1. Nolden. de statu Nobil. c. 31. m. 22. hinc inhabilis, si ad officium electus est, removeri debet l. 8. 12. C. de decur. l. 12. C. de dignit. non tamen per eos, qui ejus admissioni interfuerunt & consenserunt l. 13. §. fin. ff. de Decur. nisi inhabilitas nota sit & nimium secunda officio, Perez. C. de infam. num. 3. & 4.

II.

Quando princeps inhabilem aliquem ad officium promovet, censetur cum eo dispensare, e. g. servum liberum facere. Modò tale sit impedimentum, quod princeps potest tollere, & constet, principem scire impedimentum. Scire vero is præsumitur impedimentum, ad quem Examinis cura, confirmatio & stabilitio pertinet. Licet autem non tam præcisè necessarium sit, ut scientiæ hujus in literis promotionis mentio fiat, melius tamen est si exprimitur. Perez. C. si servus vel liberus n. 6. 7. & 9. l. 4. §. 1. ff. de re milit. sed & sufficit aliunde probare scientiam. Brunnem. ad l. 2. C. si serv. vel libert. & Perez. C. de infam. num. 5.

III.

Ad officium vocatus tenetur suam inhabilitatem detegere. Limita: (1.) nisi inhabilitas planè sit ignota, tunc enim se prodere non tenetur. (2.) si ipse circa eam erraverit. Perez. C. si serv. vel libert. n. 8. (3.) si inhabilitas non ab ipsa naturâ dependeat. Brunnem. ad l. 2. C. eod.

IV.

Non statim qui jus habet eligendi, habet potestatem super inhabilitate dispensandi. Brunnem. ad l. 2. C. si serv. vel libert.

V.

Habilitas unius supplet inhabilitatem alterius. Abbas in c. per tuas n. 3. extr. de arbit. Ubi in terminis laudat tradit, quod licet compromissum de re spiritali non possit fieri in Laicum; si tamen fiat in duobus, quorum alter sit Laicus, alter Clericus, sustinebitur laudum, quia habilitas Clerici facit habilem Laicum, qui ex se ipso non erat habilis, Felin. in c. 2. num. 19. vers. utrum causa col. pen. extr. de iudic. Socin. consil. 168. imprimis determinanda est. col. pen. vers. in casu autem nostro vol. 2. Blanc. de compromiss. q. 2. n. 64. vers. Laicus & Clericus. Sic etiam in simili dicimus de teste inhabili, qui cum per se nihil probet, conjunctus tamen cum alio habili fidem faciet; prout demonstrat Marfil. in l. de minore §. tormenta n. 8. vers. sed utrum. ff. de quest. & plenissimè Gabr. de testib. concl. 5. Pacian. 1. de probat. c. 22. n. 2. vers. sed limita quarto per l. si quis 7. §. cogentur. ff. de edend. Pacian. 1. consil. 162. n. 49. ubi n. 60. prædicta vera esse ait, quando uterque esset habilis & compromissi capax: nam ex eo, quod simul ceperunt cognoscere, debent etiam simul finire, quamvis in solidum jurisdictionem habeant, prout evenit idem in iudiciis ordinariis jurisdictionem in solidum habentibus, juxta gl. in l. si uni, in verb. proferre. vers. item cum sic de ordinariis.

ff. de re judicat. Secus enim esset, quando daretur jurisdictio simpliciter in solidum duobus, quorum alter esset capax, alter ab initio incapax. Nam licet simul sententiam dicant, ratione tamen solidi sententia valebit ex parte illius, qui capax erat, nec habebitur in consideratione, quod incapax in ferendo sententiam intervenit, quia cum intervenit, perinde est, ac si non intervenisset, exempl. l. 1. §. sed Pomponius 3. ff. quod fals. tutor. cum paria sint, non intervenire actui, & esse ad actum inhabilem, l. 1. §. fin. ff. quod cuiusque univers. nom. Felin. in c. super Abbacia. num. 6. vers. limita. col. 2. extr. de offic. judic. delegat.

Declara, verum esse, si inhabilitas illa veniat ratione honestatis, non vero ratione personæ incapacis. d. l. Paduus 7. in pr. vers. in servum ff. de recepte. arbit. cum enim ibi servus omnino sit incapax compromissi, ideoque etiam à dicto munere propter incapacitatem personæ removetur, nec associatio alterius personæ habilis ipsum capacitatem facere potest, per ea, quæ refert Abb. in cap. per tuas in quarto notab. de arbit.

CAP. LXXVII.

De Inhibitione.

Axioma I.

Inhibitio iniusta non est timenda cap. non solum 7. de appellat. in 6. Bero. consil. 85. dicam breviter n. 23. lib. 3. cum aliis citat. à Robert. Lancelot. de attent. c. 20. ampliat. 11. n. 5. & limitat. 2. per tot. Farin. 1. consil. crim. 17. n. 24. quia ad hoc, ut operetur attentata & nullitatem actus contra ipsam gesti, requiritur, quod sit canonica, prout voluit Rot. decis. 58. alias 412. si appelletur. de appellat. innov. semperque inhibitiō censetur decreta cum conditione, si de jure fieri poterat. Bero. d. consil. 85. num. 23. quare si dicatur inhibitiō, quæ de jure dari non debebat, non operabitur suum effectum, neque etiam illi parendum erit, ex quo deficit ejus conditio. Farin. d. loc. & ibi Farnian. Cantolin. in addit. lit. h.

II.

Inhibitio præsupponit jurisdictionem fundatam & judicem competentem c. Romana. 3. §. si verò. ubi Dd. de appellat. in 6. l. 1. ff. si quis ius dicent. non obtemp. Inhibitio enim fieri non potest, quando inhibitus non recognoscit jurisdictionem inhibentis. Archidia. in cap. de persona 11. quest. 1. Hostiens. in c. volentes de offic. delegat. Bald. in l. 1. C. quomodo. & quand. judex. & consil. 99. incip. serenissimus. num. 21. & seq. lib. 3. Berous consil. 117. in pr. usque ad n. 9. lib. 3. Consil. Arg. 1. consil. 11. n. 102. siquidem hæc est provisio ad jurisdictionem, & jura partium de cetero conservanda à jure introducta, vel ab habente jurisdictionem ordinariam vel delegatam, per sententiam interlocutoriam ex officio ad instantiam partis emanata actus contra eam facti nullitatem & penarum incursum inducens. Robertus Lancelot. in tract. de attent. p. 2. cap. 20. in præfat. num. 7. ac jus inhibendi dependere à juris-

à jurisdictione & superioritate dicitur *c. tuam* 3. de ordin. cognit. ut post Socin. in consil. 109. lib. 3. & alios per eum allegatos respond. Berous consil. 117. n. 2. lib. 3. atq; operatur, ut processus postea per eum factus nullus sit. Francisc. de Aretin. consil. 75. in pr. Marat. in disputat. quest. leg. 6. n. 25. nec ea habet clausulam justificatoriam; eo enim ipso, quod appellatio legitime interposita est, iudex à quo amplius quid attentare jure prohibetur text. in c. non solum 7. de appell. in 6. ibiq; Dd. & tot. tit. nihil innov. appellat. pendente, quanquam si appareat eam per dolum & fraudem esse impetratam, malitiam indulgendum non sit l. 38. de rei vind. Boët. decis. 161. n. 4. inhibitiō enim non aliter operatur effectum attentatorum, nisi sit Canonica. Felin. in c. super questione §. fin. col. 1. de offic. deleg. Roland. à Vall. consil. 77. vol. 2. n. 24. Alex. consil. 69. col. 7. Covar. pract. q. 24. n. 3.

III.

Ab inhibitione excipitur, ubi constat, possesorem nullum jus habere. *Mev. Part. 2. Dec. 213. num. 6.*

IV.

Inhibitio obligat non à die decretæ, sed insinuatæ inhibitionis. *Ziegler. Jus Canon. pag. 883.* adeoque ad ea non pertinet, quæ post appellationem ab interlocutoriā ante vel intra decretam & insinuatam inhibitionem facta sunt. *ibid.*

V.

Inhibitioni non parens haud condemnandus est in multam, quamdiu parendi causa sub lite versatur *Mev. P. 8. Dec. 84.*

VI.

Constare debet prius de veritate allegatorum & gravaminis appellantis, quam inhibitionem decernat iudex superior, & quamdiu cognoscit an appellatio sit recipienda, inhibere non debet. *Ziegler. Jus Canon. p. 874. 883.*

CAP. LXXIIX.

De Inimicitia & Inimico.

Axioma I.

Inimicitia semel causata, adhuc durare præsumitur. l. in ipsius. §. ubi Bald. C. famil. hercise. idem Bald. in Auth. si dicatur C. de testib. Alex. consil. 78. in causa & lite lib. 1. pro quo facit text. in c. accusatores 2. §. q. 5. c. cum P. Marconella 10. de accusat. gloss. in c. per tuas vers. capitalis de simon. Alex. consil. 99. in causa inquisitionis lib. 1. col. 1. Ludov. Gomez. ad §. rursus Inst. de Action. num. 25. maxime ubi causa inimicitiae adest, ibi enim semper ea præsumitur. Alex. d. consil. 99. lib. 1. num. 2. Decianus in tract. crim. lib. 3. c. 25. num. 12. unde causa cessante etiam ejus præsumptio cessabit. Bart. inter consil. crim. divers. consil. 8. n. 8. lib. 1. Foller. inter eadem consil. 1. consil. 38. n. 13. & in tract. crim. verb. quod sororem venenavit: post crim. 19. Grammat. consil. 42. n. 10. in fin. Francisc. Calson. de indic. tract. 1. c. 9. n. 2. Bertazol. consil. 556. n. 20. lib. 2. Farin. consil. crim. 63. n. 6.

II.

Ab Inimico omne malum est expectandum. c. repellantur 7. de Accusat. l. si inimicitia 9. ff. de his, quib. ut indign. l. 1. §. praterea. 24. & cum quis 26. ff. de quest. Fachin. 9. contr. 82. Quia de causa etiam à testimonio repellitur Auth. si testis C. de testib. & in §. si vero quis. in Auth. de testib. Hyppolit. in l. 1. §. praterea. num. 1. & seq. de quest. Petrus Anchar. consil. 246. col. 2. vers. an testis. Corn. consil. 101. col. 4. vers. quia non omne odium. vol. 2. Alexand. consil. 99. in pr. volum. 1. Grammat. consil. crim. 46. num. 5. & 8. Paris. consil. 58. num. 73. vol. 3. Socin. jun. consil. 73. num. 14. vol. 2. Umm. disput. 16. ad process. judic. num. 13. Menoch. 2. arb. jud. cas. 110. etiam in casibus, in quibus difficilis est probatio, & aliunde veritas haberi non potest, Aufser. de reprob. test. num. 16. vers. item verum. Antonina Gomez. rubr. de probat. delict. cap. fin. num. 21. vers. advertendum tamen. Menoch. 1. arb. quest. 28. num. 2. Hyppolit. Riminald. inter consil. crimin. divers. consil. 84. num. 8. Burlat. consil. 346. num. 12. vers. quibus instantibus. & num. 37. lib. 4. Bertazol. consil. 528. num. 6. lib. 2. Honthem. 2. de art. Notar. c. 46. num. 15. nec inimico creditur etiam cum tortura l. 1. §. praterea. ubi Marfil. ff. de quest. quod procedere etiam in articulo mortis esset, vel si essemus in criminibus exceptis, veluti lætæ Majestatis, simoniæ, vel hæreseos & cap. per tuas 32. ubi Johann. de Anania extr. de simon. extendit Speculator in tit. de accusat. §. 1. in fin. quem sequuntur Alberic. in l. famosi. ff. ad L. jul. Majest. Gigas de crimin. les. Majest. lib. 2. tit. per quos crimin. les. Majest. probetur. quest. 2. num. 1. Grot. de testib. p. 3. num. 97. in prima & secunda ampliatione. Campeg. in tr. de testib. reg. 26. in pr. Clar. in pract. §. fin. quest. 24. vers. item quæro. Mascard. l. de probat. concl. 462. n. 31. & lib. 2. concl. 857. n. 40. Farin. 1. consil. crimin. 79. n. 6. Marfil. consil. 20. n. 27. & consil. 65. n. 29. Grammat. vol. 3. n. 30. vol. 11. n. 17. & consil. 45. n. 16. Bertazol. 1. consil. decis. consil. 38. num. 16. quapropter, quoad repellendum à testimonio, dici non solum eum, qui odium in mente, sed etiam, qui inimicitiae causas habet, vel habere præsumitur, etiam sine mentis odio. arg. cap. 2. §. 5. post Innocent. in cap. cum L. & A. de re jud. ampliant Felin. in c. quoties vers. nota quarto. de testib. Hyppolit. sing. 178. incip. inimicus repellitur. Burlat. consil. 69. n. 31. p. 1. adeo ut nec reconciliatus quidem admittendus videatur. Panorm. in c. cum oporteat. n. 6. de accusat. Felin. in c. cum te vers. infidelitas limit. 2. de rescript. Alciat. de præsumpt. reg. 2. præsumpt. quamquam non sufficiat quem allegari, ut arceatur, nisi etiam probetur. Vult. 1. Conf. Marp. 15. n. 185. Ut enim talis repellatur ex causa inimicitiae, requiritur probatio causæ inimicitiae, & quidem capitalis, debetque in specie allegari qualitas inimicitiae, aliàs non dicitur esse probata. Imol. in c. Rainutius de test. Jas. in l. Titia textores ff. de legat. 1. Bald. in c. constitutus de rescript. Jas. in l. sororem C. de his, quæ ut indign. aufser. quæ autem gravis vel levis dicatur, illud arbitrio judicantis reliquit. Bart. in l. Maritus ff. de quest. quem sequitur Grammat. decis. Neapol. 34. n. 21. decis. 86.